

Sygn. akt VI Ka 1122/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Ludmiła Tułaczko

Sędziowie: SO Małgorzata Bańkowska

SO Marek Wojnar (spr.)

Protokolant asystent sędziego Martyna Rokicka

przy udziale prokuratora Jerzego Kopia

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2014 r.

sprawy A. K.

oskarżonej o przestępstwo z art. 177 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w W.

z dnia 1 lipca 2014 r. sygn. akt III K 1296/13

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustala, iż oskarżona A. K. nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym; na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądza od oskarżonej na rzecz oskarżyciela posiłkowego M. P. kwotę 3000 zł tytułem częściowego naprawienia szkody; utrzymuje w mocy wyrok w pozostałej części; zwalnia oskarżoną od kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, przejmując wydatki tego postępowania na rzecz Skarbu Państwa; zasądza od oskarżonej na rzecz oskarżyciela posiłkowego M. P. kwotę 1230 (tysiąc dwieście trzydzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt VI Ka 1122/14

UZASADNIENIE

A. K. została oskarżona o to, że w dniu 10 października 2013 roku w W. na ulicy (...) naruszyła zasady bezpieczeństwa określone m. in. w art. 25 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki H. o nr rej. (...) nie zachowała szczególnej ostrożności podczas wykonywania manewru skrętu w lewo i nie ustąpiła pierwszeństwa przejazdu jadącemu z kierunku przeciwnego na wprost motorowerowi marki V. o nr rej. (...) kierowanemu przez M. P. zderzając się z nim, w wyniku czego M. P. doznał obrażeń ciała w postaci zwichnięcia boczno-prawego stawu skokowego, złamania końca dalszego kości strzałkowej prawej, złamania tylnej krawędzi kości piszczelowej prawej, uszkodzenia więzadła trójgraniaste, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządu ciała pokrzywdzonego na czas dłuższy niż 7 dni w rozumieniu art. 157§1 k.k., tj. o czyn z art. 177§ 1 k.k.

Sąd Rejonowy dla Warszawy P. w W. z dnia 1 lipca 2014 r., sygn. akt III K 1296/13 oskarżoną A. K. uznał za winną popełnienia zarzucanego jej czynu i za jego popełnienie na podstawie art. 177 § 1 k.k. skazał ją, zaś na

podstawie art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 58 § 3 k.k. wymierzył jej karę grzywny ustalając jej wysokość na 100 stawek dziennych przy określeniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł; na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 2 k.k. wykonanie orzeczonej kary grzywny warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby; na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżoną od opłaty i ponoszenia pozostałych kosztów sądowych, które w całości przejął na rachunek Skarbu Państwa; na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonej na rzecz M. P. kwotę 2.460 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem pełnomocnika.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego oraz prokurator.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zaskarżyła wyrok w części, tj. w zakresie w jakim Sąd Rejonowy nie orzekł środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 k.k. Skarżąca zarzuciła wyrokowi obrazę przepisów prawa materialnego poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie orzeczenia środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 k.k., podczas gdy Sąd meriti był zobligowany do orzeczenia tego środka karnego z uwagi, że oskarżyciel posiłkowy w dniu 1 lipca 2014 r. złożył wniosek o zastosowanie środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody, która powstała w wyniku zawinionego działania oskarżonej, która przez Sąd meriti została uznana winną zarzucanego jej czynu, i która to szkoda istniała w dacie orzekania. W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie obok kar wymienionych w jego punkcie 1 i 2 obowiązku naprawienia szkody, zgodnie z wnioskiem oskarżyciela posiłkowego z dnia 1 lipca 2014 r. Ponadto skarżąca wniosła o zasądzenie od oskarżonej na rzecz M. P. kwoty 2460 złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym. Alternatywnie skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonej i zarzucił mu obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie obrazę art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. polegającą na pominięciu w opisie czynu przypisanego oskarżonej w wyroku z dnia 1 lipca 2014 r., w sprawie o sygnaturze akt III K 1296/13, znamienia strony podmiotowej, wskazującego na sposób naruszania zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym przez oskarżoną, co spowodowało, że przedmiotowy wyrok nie zawiera wszystkich znamion niezbędnych dla przypisania oskarżonej czynu zabronionego stypizowanego w art. 177 § 1 k.k. W konkluzji prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że oskarżona nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odnośnie do apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego.

Apelacja ta co do zasady nie jest pozbawiona słuszności, a jej wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku częściowo zasługuje na uwzględnienie. Skarżąca słusznie podniosła zarzut obrazę prawa materialnego, tj. art. 46 § 1 k.k., poprzez jego niezastosowanie. Zważyć należy, że z treści tegoż przepisu wynika, iż w razie skazania i skutecznego złożenia przez pokrzywdzonego wniosku o naprawienie szkody sąd ma obowiązek wydać tego rodzaju orzeczenie, gdyż art. 46 § 1 k.k. jest w tej kwestii jednoznaczny i nie pozostawia sądowi wyboru (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 kwietnia 2013 r., sygn. akt II AKa 456/12, LEX nr 1386078).

Nie sposób przy tym podzielić stanowiska Sądu Rejonowego, że okoliczność, iż pokrzywdzony jest ubezpieczony i po zakończeniu leczenia będzie ubiegał się o wypłatę odszkodowania od ubezpieczyciela, wyłącza konieczność orzeczenia obowiązku naprawienia szkody przez oskarżoną. Powyższy tok rozumowania doprowadziłby bowiem, jak zasadnie podkreśliła skarżąca, do sytuacji w której sprawca wypadku zostaje w zupełności zwolniony z obowiązku naprawienia szkody, natomiast całkowity ciężar odzyskania środków finansowych przeznaczonych na leczenie przeniesiony jest na pokrzywdzonego. Podkreślić przy tym należy, że nakazu orzeczenia obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k. nie eliminuje również fakt korzystania przez sprawcę przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2000 r., I KZP 5/00; postanowienie Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 24 lutego 2006 r., III CZP 95/05). Ubezpieczony sprawca, wobec

którego zastosowano omawiany środek karny może natomiast domagać się od ubezpieczyciela zwrotu świadczenia zapłaconego na rzecz pokrzywdzonego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., sygn. akt III CZP 31/11).

Mając na uwadze powyższe zaskarżony wyrok należało zmienić poprzez orzeczenie wobec oskarżonej na podstawie art. 46 § 1 k.k. obowiązku naprawienia szkody. Nie można natomiast podzielić stanowiska apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego co do wysokości żądania. Zważyć należy bowiem, że obowiązek z art. 46 § 1 k.k. jako środek karny ma nie tylko charakter kompensacyjny, ale i represyjny, dlatego też w przypadku jego orzekania stosuje się te same reguły, które obowiązują przy wymiarze kary.

W tej sytuacji gdy uwzględni się rodzaj i stopień winy oskarżonej, stopień społecznej szkodliwości popełnionego przez nią czynu, jak też jej możliwości finansowe zasadnym stało się orzeczenie, w oparciu o przepis art. 46 § 1 k.k., obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w części. Mając na uwadze sytuację majątkową oskarżonej, wysokość jej dochodów z tytułu świadczeń emerytalnych adekwatną wysokością obowiązku naprawienia szkody jest, w ocenie Sądu Okręgowego, kwota 3000 zł, którą orzeczono tytułem częściowego naprawienia szkody.

Odnośnie do apelacji prokuratora.

Apelacja ta jest zasadna, choć podnieść należy, iż mimo wniesienia jej na niekorzyść oskarżonej to z treści tego środka odwoławczego wynika, że w istocie jest to apelacja wniesiona na korzyść oskarżonej. Naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym może być umyślne lub nieumyślne. Skoro skarżący, przy braku określenia przez Sąd meriti sposobu naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, domaga się ustalenia, że było ono nieumyślne, a więc popełnione w łagodniejszej postaci winy, to w istocie wnosi o ustalenie na korzyść oskarżonej. Skarżący nie kwestionuje prawidłowo poczynionych przez Sąd meriti ustaleń faktycznych, podnosi jednakże zasadny zarzut obrazy przepisu postępowania, tj. art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. Wbrew zawartemu w przywołanym przepisie wymogowi zaskarżony wyrok nie zawiera dokładnego określenia czynu przypisanego oskarżonej. Zarówno w opisie czynu zarzucanego, jak i przypisanego oskarżonej brak jest bowiem określenia strony podmiotowej naruszenia przez oskarżoną zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym. Na skutek powyższego uchybienia wyrok Sądu Rejonowego pozbawiony jest jednego ze znamion niezbędnego dla przypisania oskarżonej czynu zabronionego określonego w art. 177 §1 k.k.

Mając na uwadze powyższe koniecznym stało się skorygowanie wskazanego błędu poprzez ustalenie, że oskarżona A. K. nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym.

O kosztach sądowych w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Przepis art. 624 § 1 k.p.k. ma zastosowanie do kosztów sądowych, natomiast nie do zwrotu uzasadnionych wydatków stron, w tym ustanowienia w sprawie jednego pełnomocnika. W tej sytuacji o zwrocie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym na rzecz oskarżyciela posiłkowego orzeczono na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w wysokości faktycznie przez niego poniesionej i wynikającej z faktury (k-148).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.